

--

Arkiv saknr:	2018/1321
Løpenr.:	19587/2018
Arkivkode:	150

Utval	Møtedato	Utval Saksnr
Formannskapet		
Rådet for eldre og personar med nedsett funksjonsevne		18/12
Arbeidsmiljøutvalet		

Sakshandsamar: Gry Åsne Aksvik

Årsbudsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022

Vedlegg:

- 1 Årsbudsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022
- 2 Gebyr og prisar 2019
- 3 Oppsummering av arbeidet i gruppa for omstilling
- 4 Saksutskrift - Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2019 - Vinje kommune

Dokument i saka:

- Økonomiplan 2018*2021
- Prop.1S (2018-2019)

Bakgrunn:

Eit utvida formannskap har hatt ei to dagars samling med einingsleiarane og tillitsvalde der det vart gjeve informasjon om investeringssida og drifta i resultateiningane. Formannskapet gjev innstilling i møte 29. november. Budsjettinnstillinga vert deretter lagt ut til offentleg ettersyn, for så endeleg å handsamast i kommunestyret 13. desember.

Vurdering:

Rådmannen legg med dette fram forslag til Økonomiplan og handlingsprogram 2019-2022. Rammene for dokumenta bygger på gjeldande økonomiplan (2018-2021) og forslag til Statsbudsjett for 2019 Prop. 1S (2018-2019). I økonomiplanen legg ein til grunn delvis brukarfinansiering av renter og avskrivning gjennom sjølvkostregimet. Renter og avskrivning

kjem inn med større beløp enn gebyrauken i planperioden kan dekke, ettersom auken i talet på abonnentar kjem åra etter utbygginga er ferdig.

Det generelle økonomiske biletet er at gjennomføring av dei store vedtekne investeringane for vatn og avlaup og svekka inntekter frå eigedomsskatt, legg press på tenesteytinga i kommunen. Ved å fylgje dei vedtekne utbyggingsplanane vil gjelda auka med omlag 7,2 % i perioden, med ein topp på 578,4 mill i 2020. Da går ca 10 % av frie inntekter til å betene gjeld.

Det er særleg inntektene til næringsfondet som får ein knekk framover. Det er her ein har henta inndekning av satsingar på løypekøyning, nærings- og landbruksstøtte, samt infrastruktur på teknisk. Dersom ein skal oppretthalde nivået på desse ytingane, lyt ein skjere ned på andre tenestemråde.

Frie inntekter

Dei frie inntektene til kommunane består av rammetilskot og skatteinntekter. Det er inntekter kommunane kan rå fritt over, utan andre føringar frå staten enn gjeldande lovar og regelverk. Nivået på dei frie inntektene vert bestemt ut frå pris- og lønsvekst, vekst i frie inntekter, innlemming av øyremerkte tilskot, satsingar over rammetilskot og korreksjon av rammetilskot for oppgåveendringar. Når nivået på samla frie inntekter for 2019 er fastsett, kjem ein fram til storleiken på samla rammetilskot ved å trekkje anslaget for skatteinntekter frå nivået på samla frie inntekter.

Vinje kommune har inntekter frå sal av konsesjonskraft gjennom «Avtale om disponering av konsesjonskraft» (Konsesjonskraftsstyret (KKST)). I tillegg har kommunen inntekter frå sal av særavtalekraft, samt noko ordinær konsesjonskraft tilsvarande forbruk knytt til alminneleg forsyning. Forvaltning av konsesjonskraft og særavtalekraft har frå 1. januar 2018 vore gjort gjennom KKST.

Det er utfordrande å budsjettere inntekter frå krafta grunna store variasjonar i marknadsprisane og forbruk. I budsjettet har rådmann lagt inn prognoser frå KKST av 24.09.2018. Styret i KKST vedtok 15.11.2018 eit lågare budsjett kor faktisk forbruk i 2017 er nytta som grunnlag for fordeling av overskot. I Vinje kommune har det vore ei forbruksvekst knytt til auka tal på hytter, spesielt i Rauland. Ser ein på Rauland Kraftforsyning sitt område, har det vore ei forbruksvekst på 4,15% dei 15 siste åra. I VTK sitt område var forbruket 57,4 GWh i 2011, mens det i 2017 var 60,4 GWh. Prognosa for 2018 viser forbruksauke på 3% i forhold til 2017. Dette skuldast både kald etterjolsvinter og generell forbruksvekst grunna tilgang av hytter både på Stokketjønn og i Vågslid. Rådmannen ønsker å ta utgangspunkt i forbruk i eit normalår og har valt å følge tilrådinga frå kraftlaga når det gjeld forbruk – det er bakgrunn for å nytte prognosa frå 24.09.2018.

Vinje kommune har inntekter får eigedomsskatt på verk og bruk. I 2016 var inntektene ca 61,2 mill, mens dei i 2018 er redusert til 44,8 mill. I skrivande stund har ein ikkje fått dei endelege tala for 2019. I budsjett har ein tatt utgangspunkt i inntekta i 2018 og justert for dei faktorane ein på noverande tidspunkt kjenner til. I økonomiplan har ein tatt høgde for nedgang jf. nye reglar. I Vinje kommune har ein hatt eigedomsskatt på verk og bruk etter 3 c) i eigedomsskattelova. Stortinget vedtok 19. desember 2017 endringar i eigedomsskattelova, som vil tre i kraft 1. januar 2019. Lovendringane inneber mellom ana nye reglar for eigedomsbeskattning av verk og bruk samstundes som alternativa for utskrivning blir endra.

Forarbeida er Prop. 1 LS (2017-2018) og Innst. 4 L (2017-2018). Tabellen under syner oversikt over utskrivningsalternativa etter gjeldande reglar og reglane som gjeld frå og med 01.01.2019

§3	Dagens regler	Utskrivingsalternativene fra 2019
a)	faste eigedomar i heile kommunen	faste eigedomar i heile kommunen
b)	faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang	faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang
c)	berre på verk og bruk i heile kommunen	berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum
d)	berre på verk og bruk og annan næringsseigedom i heile kommunen	berre på næringsseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum
e)	eigedom både under bokstav b og c	eigedom både under bokstav b og c
f)	eigedom både under bokstav b og d	eigedom både under bokstav b og d
g)	faste eigedomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk og annan næringsseigedom.	faste eigedomar i heile kommunen, unnateke næringsseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.

Rådmannen ber politikarane også for denne økonomiplanen, ta omsyn til reduksjon i desse inntektene.

I høve til driftsbudsjettet er det gjerne demografiske tilhøve som folketalsutvikling og alderssamansetjing, som er avgjerande for utgiftsbehovet i kommunane. Samstundes har desse faktorane stor innverknad på nivået for dei statlege overføringane. Meininga er at rammetilskotet skal reflektere at dei ulike aldersgruppene ikkje kostar kommunekassa det same. Yrkesaktive menneske klarar seg i hovudsak sjølv, mens dei yngste skal ha barnehageplass og skuleplass. Dei eldre gjev kostnadar på helse- og omsorgstenestene. Samstundes er det ikkje sikkert at ein får redusert kostnadar i tenestetilbodet på grunn av demografiske endringar. Me vil då oppleve at det blir mindre pengar til rådvelde.

I forslaget til statsbudsjett er utgiftsbehovet for 2019 på landsbasis berekna til omlag 277,8 Mrd.kr, dette utgjer 52 287 kr pr. innbyggjar. Dette er ei vekst i utgiftsbehovet frå 2018 på 4,9%. Vinje kommune er 13,27% dyrare å drifte enn landsgjennomsnittet. Gjennom utgiftsutjamninga i inntektssystemet får Vinje kommune tilført 6 939 kr pr. innbyggjar. Kommunane skal i prinsippet få full kompensasjon for dei kostnadsskilnadane som dei ikkje har verknad på sjølv via utgiftsutjamninga i inntektssystemet. Kompensasjonane skjer i praksis gjennom kostnadsnøkkelen, som består av ulike kriterium med ulik vekt.

Budsjett og økonomiplan er sett opp i faste prisar med ein årleg kostnadsvekst (deflator) i kommunal sektor på 2,8%. Neste års lønnsvekst er isolert sett rekna til 3,25% (utgjer 2/3 av deflator) og prisvekst på varer- og tenestekjøp på om lag 2,1 %.

Endringar i ramma for driftseiningane for 2019

For å få budsjettet i balanse har rådmannen justert ramma til fleire av einingane, og spesifisering går fram av tabellen under:

Kostnadsreduksjon:

Eining	Tiltak	Sum
Fellestenesta	Sumararbeid for ungdom	-400
Fellestenesta	Mellombels reduksjon i stilling	-600
Barnevern	Endra kostnader i følge VTBV	-432
Rauland Skule	Endring i utgifter til ressurskrevjande brukerar	-128
Rauland Skule	Endring kostnader skulemateriell	-218
Åmot skule	Endra utgifter til ressurskrevjande brukerar	-4 735
Åmot skule	Endring kostnader skulemateriell	-235
Edland skule	Reduksjon i utgifter til ressurskrevjande brukerar	-207
Edland skule	Endring kostnader skulemateriell	-139
Øyfell oppvekstsenter	Endring kostnader skulemateriell	-77
Åmot barnehage	Endring kostnader ved stenging avd. Vinje	-229
Rauland Skule	Sumarstengt barnehage	-20
Helse- og omsorg	Endra kostnader omsorgstiltak	-1 280
Helse- og omsorg	Midlertidig red. lønsutg.	-400
Helse- og omsorg	Reduksjon - ein avd. sjukeheimen	-3 500
Helse- og omsorg	Andel Jegerbergsgaard	-84
Kultur	Vakante stillingar	-460
Teknisk drift	Reduserte husleigeutg. Coop	-730
Teknisk drift	Endra fordeling løn - sjølvkost	-215
Næringskontoret	Opplysning av TIN	-75
Total		-14 164

Auka inntektskrav:

Eining	Tiltak	Sum
Edland skule	Tilskot frå UDI	-1 410
Øyfell oppvekstsenter	Endra inntekter barnehage	-260
Åmot barnehage	Endra inntekter barnehage	-201
Åmot barnehage	Fjerning av gratis barnehage avd. Vinje	-154
Rauland barnehage	Endra inntekter barnehage	-521
Edland barnehage	Endra inntekter barnehage	-48
Helse- og omsorg	Statlege refusjonar	-2 500
Helse- og omsorg	Refusjonar frå private	-250
Total		-5 344

Kommentar til nokon av endringane som er lagt inn i budsjettet for 2019

Stenging av avd. Vinje

I framlegg til budsjett rår rådmannen til at ein stoggar drifta ved avd. Vinje ved Åmot barnehage. Ved oppstart av barnehageåret 2019/20 er ein nede i 6 barn på denne avdelinga, og rådmannen vurderer det til å vere eit for lite sosialt miljø for ungene. Ved å legge ned avd. Vinje når nye Åmot barnehage er ferdig kan ein óg spare eitt årsverk tilsvarande kr 550 000 for barnehagedelen. Dette får ikkje full effekt i 2019 då barnehagen ikkje er ferdig før august 2019. Effekt i 2019 er rekna til kr 229 000.

Vinje Kyrkjelege fellesråd

Vinje kyrkjelege fellesråd har søkt Vinje kommune om ei auke/justering av ramma for det kommunale tilskotet med kr 300 000 for 2019, samt auke i festeavgift frå kr 100 til kr 200 – sjå omtale under gebyrendringar. Bakgrunnen for søknaden er at Fellesrådet dei seinare åra har hatt auka lønsutgifter. Samstundes har det vore eit ynskje om å auke kompetansen til kyrkjevevja og kyrkjetenerane. Kr 200 000 er relatert til løns- og prisauke, samarbeidsstillingar og kurs/opplæring. Kr 100 000 er relatert til naudsynt innkjøp av småmaskiner (slik som grasklyppar) og mindre vedlikehald. Rådmannen rår til å auke overføringar til Vinje Kyrkjelege Fellesråd med kr 300 000.

Gebyrendringar

Budsjettframlegget legg i varierende grad opp til prisauke på kommunale tenester. Dei kommunale gebyra for vatn og avløp er sett til sjølvkost frå og med 2013. Årlege feie- og renovasjonsavgifter vert fastsett som tilrådd av styra for samarbeida. Kommunale avgifter for vatn og avløp er uendra frå 2018 til 2019. Feiing aukast med 20% og slam med 10% frå 2018 til 2019. Den største endringa i gebyr for 2019 finn ein under reguleringsplanar. Her har ein vald å auke dei fleste gebyra med 20%. Bakgrunnen for dette er todelt. For det første har ser ein inntektene er for låge til å dekkje dei kostnadane kommunen har med desse planane. For det andre ser ein at gebyra for private reguleringsplanar framleis ligg låg samanlikna med samanliknbare hyttekommunar. Gebyr for mindre endring av reguleringsplan adm. og politisk handsaming har fått ei kraftig auke. Dette fordi ein ser at desse endringane krev mykje meir arbeid enn ein tidligare har budsjettera med, samstundes som fleire endringar no blir handsama som mindre endring. Vidare har ein auka byggesaksgebyr for 2019 med deflator.

Festeavgift for graver

Vinje kyrkjelege fellesråd har søkt kommunen om å få lov til å justere festeavgiftene for graver i Vinje kommune. På noverande tidspunkt er festeavgifta på kr 100 pr. år med forfall kvart 5. år. Fellesrådet søker om å få auke festeavgifta til kr 200 pr. år. Ved ei slik auke ligg ein på same nivå som dei andre kommunane i Vest- Telemark. For 2019 vil ei slik auke kunne gje ei auke i inntekter på mellom kr 50 000- 75 000. Rådmannen stiller seg bak forslaget til Fellesrådet og tilrår å auke dei årlege festeavgiftene for graver til kr 200 med forfall kvart 5. år.

Innkomne søknadar

NIA- Norsk Industrierbeidermuseum

NIA arbeider med utvikling og realisering av prosjektet *Jakten på tungtvannskjelleren-Hydrogenfabrikken på Vemork*. I samband med dette prosjektet er det søkt om støtte frå Vinje kommune på kr 1 000 000. I følge søknaden skal midlande brukast til etablering av sikrings- og museumsbygg over restane av tungtvasskjellaren. Rådmannen tilrår at ein støttar prosjektet med kr 200 000.

Øyfjell Bygdemuseum

Øyfjell bygdemuseum gjeng med planar om å ruste opp anlegga deira. Styret har planer om å føre opp to mindre bygg, kjøkken/kafé og toalett/garderobe. Styret har antyda at arbeide vil koste i underkant av 2 millionar kroner. Dei søker kommunen om økonomisk støtte til dette arbeidet- samstundes som dei ynskjer at Vinje kommune står som byggherre. Ein har ikkje funnet plass i budsjettet til å imøtekoma søknad om økonomiske midlar. På grunn av stort press på drifta har ein heller ikkje høve til å stå som byggherre på andre enn kommunens primær oppgåver.

Haukelirennenet

Haukelirennenet har i samband med budsjettet søkt om støtte til Haukelirennenet 2019- og i åra framover. I søknaden er det ikkje spesifisera kva konkret ein søker om støtte til- ei heller er det ikkje oppgjeve søknadssum. Med bakgrunn i dette har ein ikkje hatt nok grunnlag til å vurdera søknaden. Ein oppmodar difor Haukelirennenet til å komma tilbake med ein meir utfyllande søknad med ein konkret søknadssum.

Bygdesoge i Øyfjell

Øyfjell Bygdemuseum og Vest-Telemark Museum har fått tilskot til å skrive bygdesoge for Øyfjell sokn i tre år nå. Dei søker no om tilskot for å to nye år. Ein ser positivt på arbeidet, men har ikkje funne plass i budsjettet til å imøtekoma søknaden om midlar.

Ladepunkt

Det har kome innspel om etablering av fleire ladepunkt i kommunen. Forslaget går ut på 4 ladepunkt ved kommunehus i Åmot, 4 ved helsesenter/legevakt, 4 ved Rauland skule og 4 ved Edland skule. Det er uvist kva det vil koste, men er antyda ca 1,5 mill. Ein har ikkje funne plass i budsjettet til å imøtekoma forslaget.

Moglege alternativ for å redusere kostnadane eller auke inntektene framover

Vinje kommune er i dag ein kommune med eit omfattande og godt tenestetilbod til liten og stor, ung og gamal, fastbuande og tilreisande. Det overordna målet for denne økonomiplanperioden er at dette også er tilfelle i 2019. Resultat vert til gjennom systematisk jobbing over tid.

Som nemnd tidlegare i saka har inntektene til kommunen gått ned dei 6-7 siste åra. Den daglege drifta må endrast/reducerast. Nye investeringar må truleg gjennomførast over eit lengre tidsrom enn før. Prioriteringar av kvar dei ulike tenestetilboda som skal dekke heile kommunen skal lokaliserast må framleis få eit sterkt fokus. Samstundes registrerar ein uro over gjeldssituasjonen, innspel om kostbare g/s-vegprosjekt, og sterkt aukande krav og forventingar til kommunal tenesteyting innan helse- og omsorgstenestene frå hyttefolk. Vidare gjer lågare inntekter til næringsfondet det utfordrande å finansiere t.d. løypekøyning.

I samband med handsaming av årsbudsjett for 2018 og økonomiplan 2018-2021 blei det oppnemnt ei ny styringsgruppe for omstilling med mandat å leie arbeid med kostnadsreduksjonar og effektivisering i økonomiplanperioden. Gruppa er sett saman slik:

- 3 representantar frå formannskapet – ordførar, varaordførar og to frå opposisjonen
- Gruppeleiar for Senterpartiet
- Administrasjonen ved rådmann og plan- og økonomisjef

- 3 Hovudtillitsvalde, frå Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Sjukepleiarforbundet
- Hovudverneombod

Gruppa har hatt møter med følgjande einingar våren 2018:

- Helse- og omsorg
- Skulene
- Barnehagane
- Reinhald
- TDV

Så langt har gruppa ikkje kome med direkte tilrådingar i høve til budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022. Det har kome ulike innspel i dei ulike møta, men det ligg ikkje føre konsekvensutgreiing av eventuelle kutt på for alle forslaga. Det ligg ved ei oppsummering av arbeidet i gruppa til denne saka, og Rådmann har lagt inn noen av tiltaka som kom fram i møta med einingane i sitt budsjettforslag:

- Akutforskrifta – reduksjon i kostnadar som følge at av utsett frist til 2020
- Kutt i skulemateriell pr skule.
- Stenge avd. Vinje når nye Åmot barnehage står klar
- Sommarstengt barnehage

Trass i at kraftinntektene har blitt langt høgare enn ein venta hausten 2018, rår Rådmann at arbeidet i gruppa held fram. Vinje kommune bør har fokus på effektivisering i åra som kjem og auka bruk av digitaletenester.

Oppsummering

Rådmann legg fram eit driftsbudsjett i balanse med ei totalramme på 507,2 mill. kr i 2019, og ein investeringsplan på 195,8 mill. kr i planperioden. Utover sjølvkost innan feiing, vatn, avløp og renovasjon foreslår rådmannen prisauke på tenester slik det går fram av eigne vedlegg.

Rådmannens framlegg til vedtak:

1. Kommunestyret vedtek forslag til Budsjett 2019 og Økonomiplan/handlingsprogram 2019-2022 slik det ligg føre i innstillinga frå rådmannen. 2. Det kommunale skatteøyret vert fastsett til dei maksimalesatsar som Stortinget vedtek. 3. Kommunestyret vedtar følgjande for egedomsskatteåret 2019 i Vinje kommune: <table border="1" data-bbox="335 1657 1406 1982"> <tr> <td> a. Det skal skrivast ut egedomsskatt på verk og bruk, jf. Egedomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav c. b. Den alminnelege egedomsskattesatsen er 7 promille, jf. Esktl. §§10 og 11 første ledd. c. Takstvedteker for egedomsskatt i Vinje kommune vedtekne i kommunestyret 31.10.2008 skal gjelde, jf. Esktl. §10. d. Egedomsskatten forfell til betaling i to terminar, jf. Esktl. § 25 første ledd. Første termin er 1. april og andre termin er 1. september. </td> </tr> </table>	a. Det skal skrivast ut egedomsskatt på verk og bruk, jf. Egedomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav c. b. Den alminnelege egedomsskattesatsen er 7 promille, jf. Esktl. §§10 og 11 første ledd. c. Takstvedteker for egedomsskatt i Vinje kommune vedtekne i kommunestyret 31.10.2008 skal gjelde, jf. Esktl. §10. d. Egedomsskatten forfell til betaling i to terminar, jf. Esktl. § 25 første ledd. Første termin er 1. april og andre termin er 1. september.
a. Det skal skrivast ut egedomsskatt på verk og bruk, jf. Egedomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav c. b. Den alminnelege egedomsskattesatsen er 7 promille, jf. Esktl. §§10 og 11 første ledd. c. Takstvedteker for egedomsskatt i Vinje kommune vedtekne i kommunestyret 31.10.2008 skal gjelde, jf. Esktl. §10. d. Egedomsskatten forfell til betaling i to terminar, jf. Esktl. § 25 første ledd. Første termin er 1. april og andre termin er 1. september.	
4. Vinje kommune tek opp lån 55 mill kr, med avdragstid 30 år.	

5. Vinje kommune tek opp startlån 3 mill kr til vidare utlån.
6. Andre kommunale prisar blir vedtekne slik det går fram av vedlegget «kommunale prisar og gebyr».
7. Vatn, avløp, renovasjon, slam og feiing skal ha 100 % kostnadsdekning
8. Kommunestyret vedtek framlegget til detaljert driftsmål for 2018, slik det går fram av vedlegget «driftsmål».

Rådmannen, 19.11.18

Jan Myrekrok, rådmann /s/